

האגרוולים והספרריבס תופסים את מקום החומום והפל אפל

כשהסינים והאוכל שלהם צצים בהמונים בכל פינה בת"א

רביהחובל התיסני הילל תורן, שבמיסגרת נסיעותיו ברחבי העולם הגיע גם לסיני גפור. שם הוא פגש ביאם, החליט להביא לישראל ולפתוח מיסעדה סינית בחיפה.

בתחילה הגיע יאם לבדו, וכעבור שנה הביא אחריו את אשתו פריצוק לאן. את ילדתם בת השלוש השאירו השניים בסיני גפור. היום אומר יאם: "אם הכל יהיה בסדר, אז תוך שנה-שנתיים הילדה תגור איתנו, בארץ". השניים מתגוררים בדירת גג ברחוב בנייהודה בתל-אביב. משכורתו של יאם, העובד יחד עם אשתו 12 שעות ביום, היא 2000 לירות בחודש; אשתו משתכרת 1500 לירות. את מדבת הכסף הם חוסכים. הרי לשם כך באו לישראל, כדי לעשות כסף.

אומר יאם: "אני אוהב את הארץ, מרגיש פה כמו בבית. בניגוד לסינים האחרים, יש לי המון חברים ישראלים. הם באים אלי הביתה ואני הולך אליהם, הולכים ביחד לבלות. אני לא אוהב להיות רק עם הסינים. זוהי קבוצה קטנה ומלאה אינטריגות. צריך להתאורר ממנה. אז אני יוצא בחברה של ישראלים."

יאם ופז אינם אוכלים את האוכל הסיני המערבי. הם אוכלים בעיקר מאכלי ירקות ואורז מבית אבא-אמא. ללא כל הרטבים, שאותם הם מכנים "אירי פאיים". מדוע הם מבשלים לאירופאים אוכל שונה מאשר לעצמם? מסביר יאם: "אנחנו רוצים לשמח אותם. שהיו מרוי צים."

יחד עם יאם עובד ונגיקולנג, הטבח בן ה-26, מספר ונג: "לפני ארבע שנים הגעתי לישראל. הביא אותי הרברט, הי בעלים של המיסעדה הירושלמית פגודה. נשארתי בישראל 13 חודשים. אחרי-כך

מיספר סינג

הוא טאנג צ'אנג לנג בנה החורג של לייפו, שותף במסעדה הנושאת את שמו, טאנג התחנך בישראל ובנו השני נולד כאן. הסינים הם אנשים סגורים. הם חיים בקהיליה קטנה ומכירים היטב זה את זה.

חליד ביחד (מלמעלה למטה) ואת מנג טוואן, אשתו פז ג'וק לאן, ידיים צ'ארלי וונג ואשתו ליס'איהיינג וסיני המסרב להודות.

שני הילדים שלנו השארנו עם האמא, קודם-כל נסדר, ואחרי-כך נביא אותם. בביתם של יאם ופז מתארחים עתה שלושה חברים: בחורה יפהפייה בשם

עם הבוס

הישראלי, ישראל בוייקו, אוכלים (מימין) הטבח ונג קוק לנג, אשתו לנג ומנהל המסעדה יאם מנג טוואן (משמאל). בוייקו מספק מגורים ומשכורת הנעה בין 1000-2000 לירות נטו לחודש.

לא הפחידה אותם. וגם המצב הביטחוני הנוכחי אינו מרתיעם. במרבית הבתים הסיניים בישראל ניי תן למצוא פחי נבטים (BEAN SPROUTS), למרבית הפלא אין מייב איים את הנבטים מחו"ל, אלא קונים אותם בישראל. מסביר יאם כיצד מגדלים נבי טים: "שוטפים את הנבטים, מניחים אותם בתוך מים שניים-שלושה ימים, ומדיפים מחליפים את המים. כשהנבט גדל, מחררים קופסה, מניחים בתוכה את הנבטים, שמים עליהם סמרטוט רטום, ומרטיבים את הסמרטוט ארבע פעמים ביום. בקייץ לוקח לגדל את הנבטים שלושה ימים, ובחורף שבוע ימים." וכל זמן שיניחו להם לבשל מאכלים סיניים ולגדל נבטים בבית, יהיה טוב להם במדינת-היהודים.

חזרתי להונגקונג, והבאתי את אשתי לאנג. היא עובדת פה בתור מלצרית. את ליס-איהיינג, בעלה צ'רלי ונג, ובחור שלישי שאיננו מוכן להזדהות בשמו, השלושה הגיעו לישראל על חשבונם, כי שמעו שיש פה עבודה למכביר. אך נכונה להם אכזבה, מרבית הסינים הנמצאים בארץ מקבלים רישיון-עבודה מיוחד. הי שלושה באו ארצה באשרה של תיירים, ולדבריהם — זוהי הסיבה שלא הצליחו להשיג עבודה. לסינים הנמצאים בישראל כמעט שאין פנאי לנהל חיי-חברה. מרביתם עובדים שעות רבות ביום. הם עובדים חרוצים, החוסכים פרוטה לפרוטה על מנת לחזור בבוא העת לביתם שבהונגקונג. טייוואן או סינגפור. חלק מהם מודה במפורש שהיה רוצה להישאר בישראל. המילחמה

בכירת הקהיליה

הסינית בישראל היא לייפו קוב (משמאל) הנמצאת בארץ 15 שנים. היא שותפה במסעדה סינית בתל-אביב ויחד איתה עובדים שני אחייניה. מימין למעלה פול צ'אנג, בנה בן של לייפו.